

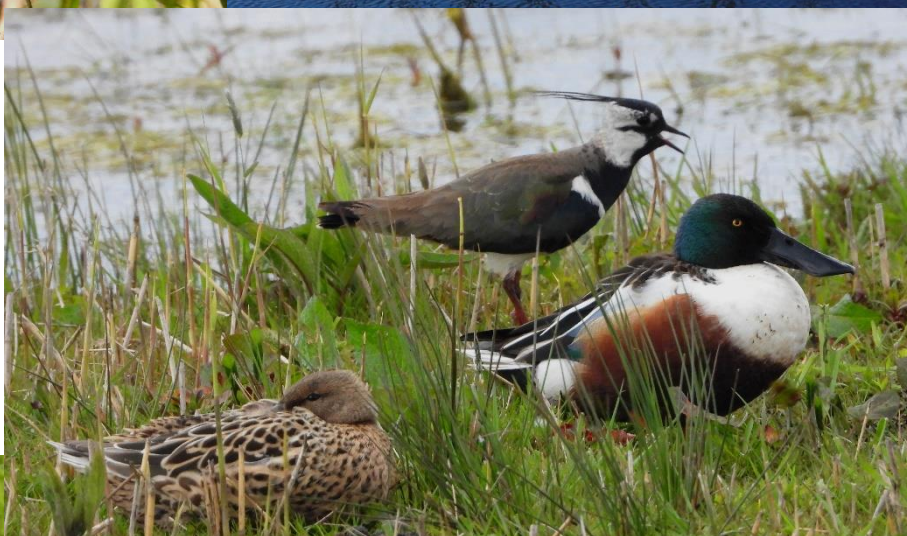

Jaarverslag 2023

Weidevogelbeschermgroep
"Binnenveld-West"

**Binnenveld
winter,
voorjaar,
zomer en
herfst**

Foto's: Peter Pfeifer, Rhenen

Inhoudsopgave	pg
1. Voorwoord	3
2. Inleiding	5
2.1 Dankwoord	
3. Ons veldwerk; werkwijze in groepjes van 2 – 3 vrijwilligers	7
4. Resultaten	9
4.1 Beschreven resultaat	9
4.2 Succes op de aangrenzende agrarische percelen van de Achterbergse Hooilanden.	10
4.3 Resultaten WBW werkgebied en Achterbergse Hooilanden in tabel	11
4.4 Overzicht resultaten 10 jaar weidevogelbescherming WBW	12
4.5 Resultaten in het hele Binnenveld in kaartbeeld en tabel	13
4.6 Resultaten WBW per bedrijf	15
5. Belevissen in het veld	16
5.1 Eerste legsel 2023 vastgelegd door wethouder Bert Fintelman	16
5.2 Een nest van de Witte Kwikstaart	17
5.3 Wulpennest in een veldkavel van Teunis Scheer, Groot Dikkenberg 1	18
5.4 Vogelen	19
5.5 Lekker op de trekker; “Wulpenjong rijdt mee op de trekker van Johan van Laar, Friese Steeg”	20
5.6 Een ander geluid van de Kievit	20
6. Ontwikkelingen in het veld	21
6.1 Achterbergse Hooilanden Nieuwe natuur van SBB Utrecht, in potentie een prachtige parel voor broedvogels	
6.2 Van knipselbosje naar potentieel weidevogelgebied	
7. Samenwerking	27
8. Verrekijken	29
8.1 Lierderbroek	29
8.2 Kruidenrijk grasland	30
8.3 Friesland, Aldeboarn	31
9. Financiën	33
10. Bedankt	35

[Blauwborst](#)

1. Voorwoord; samen verder

In 2014 begon ik als opvolger van Willem Kroodsma aan het werk als coördinator van WBW. Met toen maar liefst 17 vrijwilligers verdeeld over 3 groepen. Nu zijn er 9 vrijwilligers actief in het veld. In 2016 maakten we onze weidevogelfilm die in 2017 in première ging. In 2018 schreven we de pleitnota voor meer aandacht voor de weidevogels van de Provincies. In 2018 hadden we een belangrijke inbreng bij de kavelruil met als resultaat meer percelen met natuurinclusief beheer en weidevogelpakketten. In 2019 maakten we voor het eerst gebruik van een drone en ook in 2019 maakten we ons, terecht en met succes, druk over de natuurontwikkelingen in Binnenveldse Hooilanden omdat er toen geen aandacht was voor de weidevogels.

Dit is het 10^e jaarverslag van WBW dat ik mag voorzien van een voorwoord. In tien jaar tijd gebeurt er veel, over twee ontwikkelingen schrijf ik wat meer

Als eerste een migratie en sterke concentratie van weidevogels naar de kern van ons gebied, dicht bij de Grift. De migratie is zorgelijk, de weidevogels verdwijnen zo langzamerhand uit ons agrarisch landschap. Het is lastig om oorzaken precies te duiden. Er speelt zo veel in het veld en het één heeft weer invloed op het ander. Negatieve invloeden zijn:

- meer grondpredatoren zoals de vos en de steenmarter en niet te vergeten de wilde kat
- meer luchtpredatoren zoals de kraai, buizerd, de reiger en de ooievaar
- minder maisland door aangepaste derogatieregeling
- meer grasland met minder dekking (eenzijdig, tegelijk alles gemaaid, weinig beweiding)
- meer drukte en verstoring door mensen al dan niet met honden

Door concentratie van weidevogels in de kern van ons gebied, nemen de aantallen daar weer toe. Het gaat om de Achterbergse Hooilanden en de graspercelen van boeren met weidevogelpakketten. Dat biedt juist nieuwe kansen. We telden dit jaar daar veel meer vogels en ook de aandacht voor de weidevogels ter plekke door gebiedsbeheerders (SBB, Mooi Binnenveld) neemt toe. Hier zijn we natuurlijk erg blij mee. Alleen met meer partijen houden we de weidevogels in de lucht, het thema van de film in 2016. Hoop voor de toekomst.

Een tweede ontwikkeling is die van de toenemende polarisatie. Helaas een feit dat zich breed maatschappelijk voordoet, niet alleen in het Binnenveld. Ik schrik echt van opmerkingen over boeren, ongenueanceerd en veel te kort door de bocht. Over mensen die daar hun inkomen verdienen. Boeren die werkelijk alles uitstekend hebben geregeld en dan nog is het niet goed. Dat boosheid of onmacht dan een keer een uitlaatklep moet hebben snap ik best. Tegelijk schrik ik dan ook van de persoonlijk op de man gespeelde opmerkingen ten opzichte van natuurliefhebbers. Dat zijn mensen die opkomen voor meer natuur, biodiversiteit of, in deze omgeving kan dat best gezegd, behoud van de schepping.

Onze vrijwilligers worden er soms op niet mis te verstane wijze mee geconfronteerd.

Weidevogels hebben niets aan deze polarisatie. Zij gedijen evenals het vee het best met goede zorg. Dat kan prima samengaan. Sterker nog, dat doen we al heel lang en ik hoop van harte nog veel langer.

Samen verder.

Roelof de Jong, coördinator WBW.

VOOR BLOEMEN BESTELLEN GA NAAR WWW.BLOEMRIJK.NET

vol groeninspiratie

DE WILDERNIS

www.dewildernis.nl

Weteringsteeg 12 Achterberg | Schoneveld 33 Achterberg | Plantsoenstraat 67 Rhenen | de Reede 55 Veenendaal

Familiebedrijvigheid is ons DNA

- Jaap van Lienden & Peter Kooistra -

Persoonlijk, gedreven en onderscheidend.

Met deze drie kernwaarden staat Van Lienden & Kooistra klaar als adviseur voor jouw familiebedrijf.

Een familiebedrijf is niet zomaar een bedrijf. Het is méér dan een bedrijf. Wij weten dat maar al te goed.

vlkadvisers.nl

Rhenen | Barneveld

Van Lienden & Kooistra

accountants en adviseurs voor familiebedrijven

2. Inleiding

Voor u ligt het 10e jaarverslag dat, sinds ik coördinator van WBW ben, samen met veel anderen voor u heb samengesteld. In die tien jaar is er veel veranderd in het Binnenveld. In dit verslag daarom wat tijd voor terugkijken. Maar we willen ook vooruitkijken want er is veel te doen als het om de aandacht voor onze weidevogels gaat.

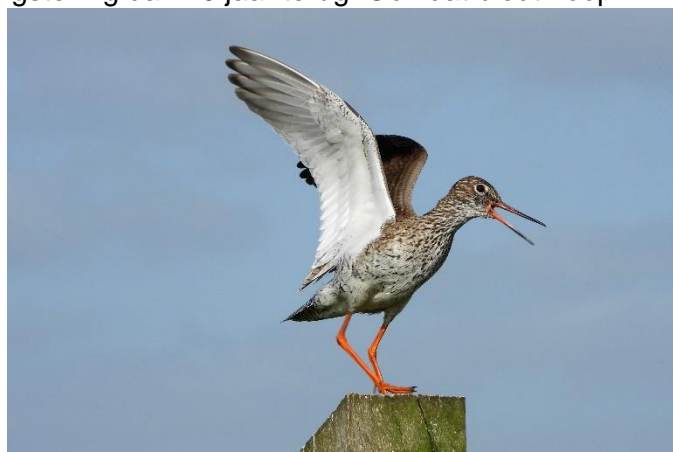
De laatste tien jaar weidevogelbescherming kenmerken zich door snelle veranderingen in het Binnenveld en een gestage teruggang van het aantal weidevogels. Hadden we in 2014 nog rond de 80 – 90 nesten van de kievit, nu zitten we op 40 – 45 broedparen. Voor een completer beeld zie ons hoofdstuk 4 met o.a. een overzicht van die resultaten over 10 jaar, ook van de andere weidevogels.

Gelukkig zijn ze er nog steeds, onze weidevogels, het houdt niet op! Hoofdstuk 6 gaat in op nieuwe ontwikkelingen in het gebied. Er gebeuren hoopvolle dingen. Weidevogels staan sowieso ook landelijk veel meer in de belangstelling dan 10 jaar terug. Ook dat biedt hoop. In hoofdstuk 8 kijken we met u verder naar wat elders gebeurt en wie weet inspireert dat ons ook.

Dit jaar is onze samenwerking in het gebied met WBO versterkt. We hebben elkaar goed gevonden en wat ons betreft samen sterker voor de weidevogels.

Meer hierover in hoofdstuk 7.

Tot slot als van ouds zoals u van ons gewend bent iets over onze manier van werken in hoofdstuk 3 en een uitgebreid beeld van de resultaten 2023 in hoofdstuk 4.

Tureluur! We blijven gewoon komen hoor!

2.1 Dankwoord

Tien jaar, alle jaren de voorjaarsmaanden maart, april mei en begin juni. Veel dagen in het veld en vele uren lopen en zoeken. Wat een mooie hobby eigenlijk, al 10 jaar mogen genieten van de balts, de geluiden, de beelden, de nestjes, de eieren, de jongen! En dat samen met al de vrijwilligers en de boeren. Wat een leuke gesprekken en koffiedrinken niet te vergeten! Wat een voorrecht ook, om zo overal maar het veld in te mogen gaan. Bedankt mensen voor al die ruimte en aandacht voor dit mooie werk. Bedankt namens de weidevogels.

Roelof de Jong
Coördinator WBW
T. 06 13269280
E. rtdejong@planet.nl

Grutto.

BOERDERIJ
— HET BINNENVELD —

PROEF
&
BELEEF

BOERDERIJ HET BINNENVELD

De (h)eerlijke producten van Het Binnenveld. Lekker mals vlees van onze eigen koeien, heerlijke zelfgemaakte zuivel en kaas, de beste streekproducten en nog veel meer. Een boerderij waar veel te proeven is en te beleven valt.

Duurzaam

Diervriendelijk

Ambachtelijk

Wist je dat je onze producten makkelijk via de webshop kunt bestellen? Scan onderstaande QR-code en geniet van onze (h)eerlijke producten. En wil je weten waar jouw vlees vandaan komt? Breng dan een bezoekje aan onze boerderij in Rhenen. Proef en beleef het platteland. Tot snel!

Roel en Toke

Foto gemaakt door Geert Fotografie

BESTEL
HIER

Boerderij Het Binnenveld

Zuidelijke Meentsteeg 9
3911 TD Rhenen

☎ 06 - 51 49 46 91

✉ info@boerderijhetbinnenveld.nl

🌐 www.boerderijhetbinnenveld.nl

R.G. de Bruin en S.C. de Bruin, tandartsen
Nwe. Veenendaalseweg 6,
3911 MK Rhenen
(0317) 612518
www.tandartsdebruin.nl

Tandartspraktijk
De Bruin

Aannemersbedrijf
Fa. Smits

- * Nieuwbouw
- * Verbouw
- * Onderhoud
- * Inbraakpreventie
- * Machinale houtbewerking
- * Betimmering bedrijfswagens
- * Levering bouwmaterialen

Cuneraweg 114
3911 RP Achterberg
Tel. : 0317-612249
Fax: 0317-620868

3. Ons veldwerk; werkwijze in groepjes van 2 – 3 vrijwilligers

Onze hoofdtaak als weidevogelbeschermers in het veld (op agrarische grond) is het zoeken en markeren van de nesten. Soms is dat (bij een geoefend oog) gemakkelijk. Je ziet de vogels baltsen en herkent het gedrag rondom een nestplaats. Soms zie je ze ook gewoon zitten op hun nest. Dat betreft dan vooral de Kievit. Andere weidevogels zijn lastiger te traceren. Gelukkig broeden weidevogels in kolonies en komen ze vaak terug op hun oude nestplaatsen. Daarom hoeven we niet het hele Binnenveld af te zoeken, maar kunnen we ons concentreren op de zogenaamde hotspots. Dit jaar hebben we ervoor gekozen om groepjes van 2 of 3 vrijwilligers te koppelen aan zo'n hotspot. Dat levert veel voordelen op. Zelfstandige groepjes die verantwoordelijk zijn voor hun deelgebied, korte directe lijnen met de boer, te behappen grondgebied voor de vrijwilliger en minder communicatie tussen de coördinator en de vrijwilligers.

Een voordeel is soms ook een nadeel want de groepjes "moeten" nu ook echt zelf op pad en kunnen niet terugvallen op een coördinator die alles in de gaten houdt. Dat moest dit jaar even wennen voor beide, de vrijwilligers moesten meer aan de bak en de coördinator moest meer loslaten. Uit de evaluatie blijkt dat er ruim meer voordelen zijn dan nadelen. We zetten dit dus voort ook in 2024. Een voorwaarde voor succes is wel dat in elke groep voldoende kennis van weidevogels aanwezig is en vaardigheden om efficiënt te kunnen zoeken. Waar dat nog beter kan gaan we volgend jaar aan werken.

Gevonden!

Over hoe we werken, onze regels en manieren leest u in vorige jaarverslagen.

De groepsindeling is als volgt:

Hotspot Noord; vrijwilligers Gijs Gert en Gerard

Bedrijven:

Co van Laar en Gerard Ter Maaten

Natuurincl. grasland, Roseboom, Sjaak van Laar, Cornelis van de Westering

Roseboom en etc. (samen met Roelof)

Gebiedsgrens: Grift, Veenweg, Noordelijke Meentsteeg, Dwarsweg, Middenweg, Middelbuurtseweg, Weteringsteeg, Friese Steeg- Fietspad, Grift

Contactpersoon: Gijs van de Waerdt, tel. 0647211558

Hotspot Midden; vrijwilligers Kees en Rob

Bedrijven:

David Teus van Laar, akkers onder de hoogspanning etc.
Gerard van Laar en noordelijker, tussen Maatsteeg en Grift

Gebiedsgrens: ligt tussen Gerard van Laar en Evert Jan van Laar.

En verder: Grift, fietspad, Friese Steeg, Wetering Steeg, dwarsover naar Maatsteeg, Maatsteeg t/m Evert Jan van Laar, Grift

Contactpersoon: Kees Jochemsen, tel. 0622808348

Hotspot Zuid; vrijwilligers Hans en Ad

Bedrijven:

Friese Steeg; Evert Jan van Laar
Henk van de Scheur, bouwland naast fietspad en daar aan grenzend Evert Jan van Laar,
Gert van de Laar, Monsanto en mais perceel daarachter van Evert Jan Van Roekel
Evert Jan van de Laar, gaatje door de heg bij v. Oort.

Gebiedsgrens; Cuneraweg t/m Zideris, langs Grift, t/m Henk van de Scheur, dwarsover naar Maatsteeg, Stukje Maatsteeg, dwars over naar de Weteringsteeg, Friese Steeg.

Contactpersoon: beide Hans, tel. 0622315754 en Ad, tel. 0649782025

Hotspot West; vrijwilligers Roelof en Dick

Bedrijven:

Gerrit van de Scheur, Jan Henken, Wijnand Versteeg
Hennie Henken, WUR en Wilco Versteeg

Gebiedsgrens: Snijdersteeg, Weteringsteeg, Middelbuurtseweg, Middenweg, Dwarsweg, Noordelijke Meentsteeg, Middelbuurtse weg, Kampjesweg

Contactpersoon: Roelof de Jong; tel. 0613269280

Korpershoek **Elektronika**

Verkoop en reparatie,
Witgoed (ook inbouw),
Telecom (ook mobiel),
(Car)hifi,
Klein huishoudelijke apparatuur,
Onderdelen,
Fotoapparatuur,
enz.

Cuneraweg 173a
3911 RH Achterberg
(gem. Rhenen)
Tel. 0317-61 53 53

Openingstijden:
Ma. - Di. - Do. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 18.00 uur
Woe. 08.30 - 12.30 uur Vrij. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 21.00 uur Za. 08.30 - 16.30 uur

Voegwerk en Renovatie
Tel: 06-27040348

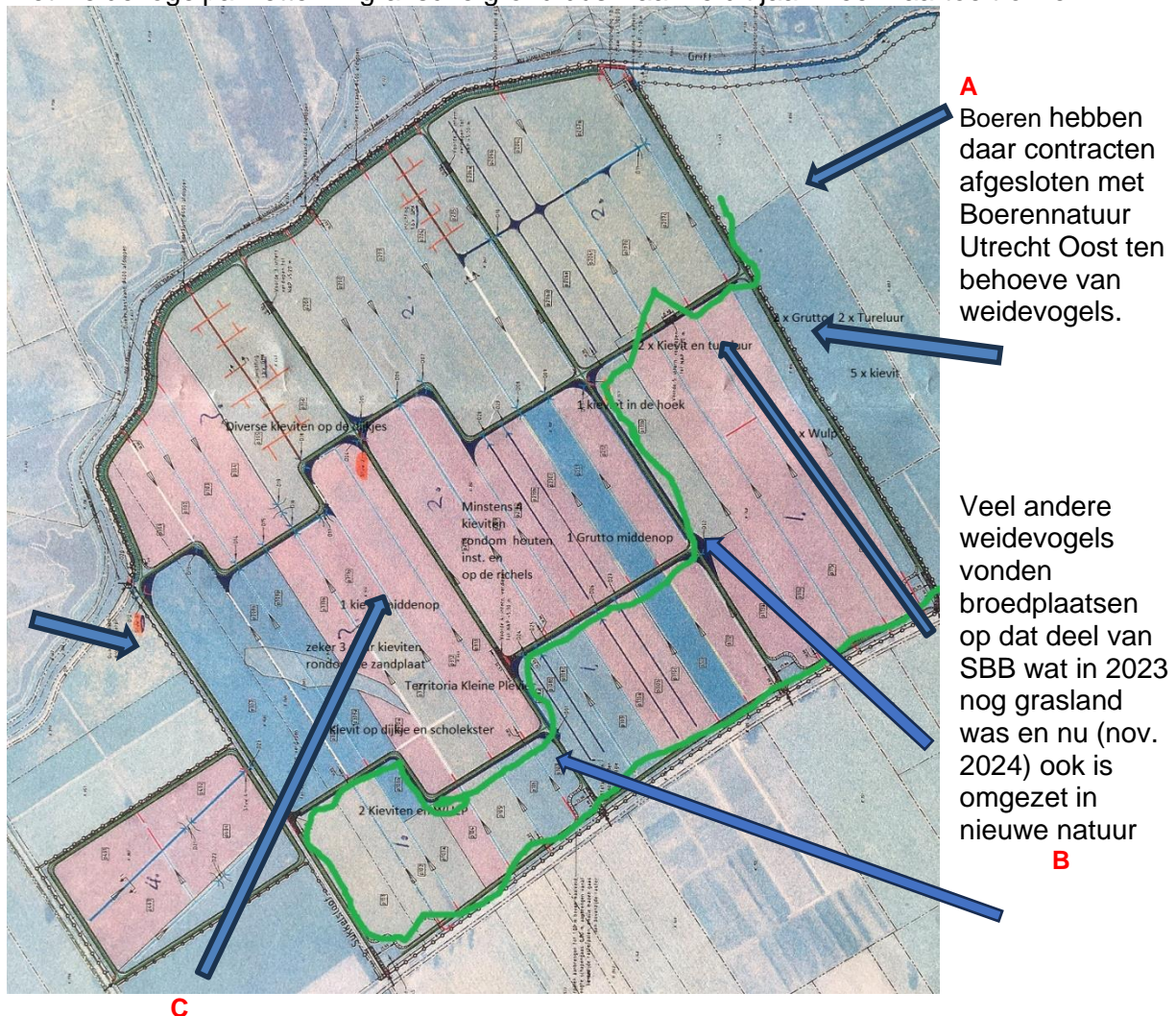
4. Resultaten 2023

4.1 Beschrijving resultaat

Het KNMI is er duidelijk over. Klimaatverandering doet zich voor en er komen steeds meer extreme weersomstandigheden. En ook wij maken dat mee. Februari was zacht en we dachten dat het eerste Kievitse eind febr. zou komen. Maar toen werd het koud, heel koud met -5 tot -7 graden. En het bleef koud wat overging in nat, heel nat. Boeren konden het land niet op en wij ook niet. Voor zover ik weet, werd de mais nog niet eerder zo laat gepoot. En toen werd het droog. Afijn in de nazomer herstelde zich gelukkig veel.

Migratie en concentratie.

Of het mede door het weer kwam is niet duidelijk maar de Kieviten op onze maisakkers in ons agrarisch gebied verlieten hun percelen en trokken naar de Griff. Daar had op het stuk terrein van SBB een kleine metamorfose plaatsgevonden. Dat trok als een magneet de weidevogels naar zich toe en met name ook naar de aangrenzende agrarische percelen van de Achterbergse Hooilanden. Hieronder een plaatje van dat gebied met rechts **A** de percelen met weidevogelpakketten. Agrarische grond dus waar ze dit jaar meer naartoe trokken.

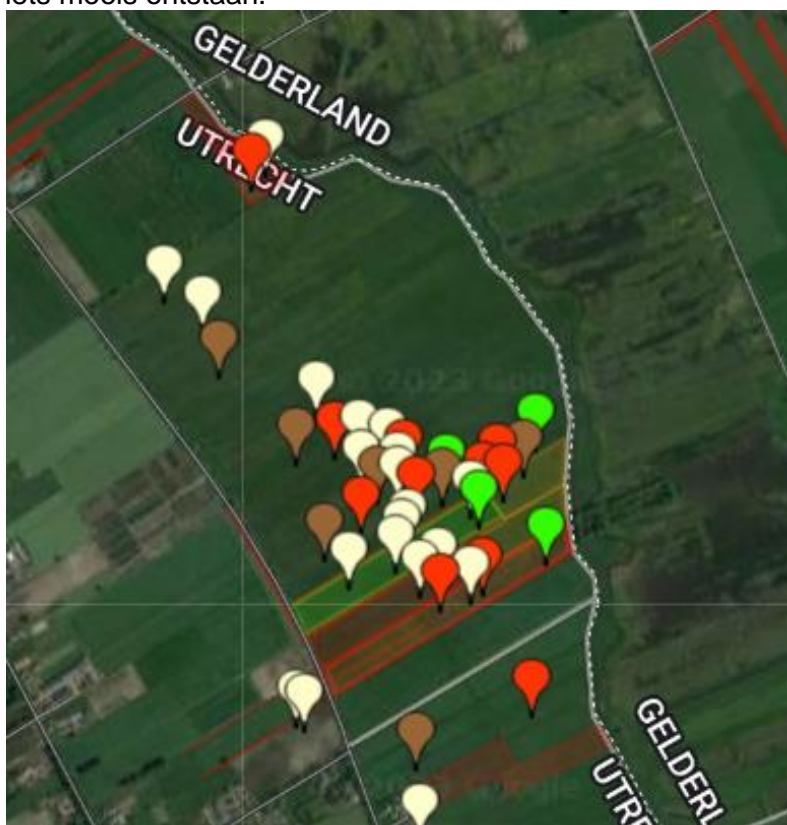

Ook op het al wel vernatte en verlaagde deel gingen Kieviten broeden. Helaas zijn veel van die nesten verloren gegaan door het stijgende water. Zie hoofdstuk 6.1. Hoe dan ook, we zagen een migratie, weg van de akkers naar een concentratie van broedvogels in en rond de Achterbergse Hooilanden.

4.2 Succes op de aangrenzende agrarische percelen van de Achterbergse Hooilanden.

Een positief effect van deze migratie is dat de boeren die hun best doen met weidevogelpakketten (uitstel maaien, plas-dras, botanisch hooiland, later /minder bemesten) nu ook beloond werden met meer broedsels. Iets wat we vanaf de vrijwillige kavelruil al zo graag hadden gewild, blijkt nu beter te kloppen. Het blijft altijd wat gissen maar het lijkt er wel op dat nu na de eerste jaren waarin het stroef ging deze percelen meer succesvol zijn geworden. Op de schets hierboven is dat bij de pijlen **A**. We telden op de percelen van Sjaak van Laar, Gijsbert Roseboom, Cornelis van de Westeringh en Evert Jan van Roekel nu samen 8 Kieviten, 1 Wulp, 2 Tureluurs en 5 Grutto's. Naast deze aantallen telden we bij de pijlen **B** 9 Kieviten, 6 Wulpen, 2 Tureluurs en 7 Grutto's. Dat levert samen een mooie concentratie op zoals op de weergave hieronder. NB. de vogels op de dijkes **C** en het natte deel zijn niet meegenomen!

In exacte cijfers nog laag misschien maar relatief voor het hele gebied is dit een grote opleving van de aantallen daar. Als dit zo doorzet, en waarom zou dat niet kunnen, kan hier iets moois ontstaan.

Tel maar mee:

Rood: De Grutto's

Bruin: De Wulpen

Groen: De Tureluurs

Wit: De Kieviten

Daarnaast waren er nog veel nesten bij onderdeel C in het natte SBB-gebied. Helaas gingen die grotendeels verloren maar niemand wil dat zo iets volgend jaar weer gebeurt. Zie hfd. 6.1. Opgeteld is er in de combinatie natuur-agrarische beheer met weidevogelpakketten een rijk potentieel weidevogelgebied ontstaan.

Een grote wens van ons lijkt dichterbij te komen.

Daar staat helaas wel een leegloop tegenover van de akkers in het midden van het Binnenveld. Daar zijn nog maar enkele Kieviten over. Andere weidevogels zitten al langer daar niet meer. Onderstaand in tabelvorm is één en ander samengevat.

4.3 Resultaten WBW werkgebied en Achterbergse Hooilanden in tabel

Resultaten 2023

2023	WBW-zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden * De schatting van ons is als volgt:		Totaal
Kievit	Aantal nesten	57	Aantal territoria	9	66
	Uitgebroed	45			
Grutto	Aantal nesten	7	Aantal territoria	7	14
	Uitgebroed	6			
Scholekster	Aantal nesten	0	Aantal territoria		0
	Uitgebroed	0			
Tureluur	Aantal nesten	2	Aantal territoria	2	4
	Uitgebroed	2			
Wulp	Aantal nesten	5	Aantal territoria	6	11
	Uitgebroed	4			
Kleine Plevier	Aantal nesten	0	Aantal territoria	div	
	Uitgebroed	0			

*Deze waarnemingen zijn alleen van het nog niet afgegraven gedeelte, dus aan de Maatsteegkant.

In het wel afgegraven deel zaten ook Kieviten, een enkele Grutto en diverse andere soorten. Deze aantallen zijn niet meegenomen. Zie daarover elders (hfd.6.1) in dit verslag.

Resultaten 2022

2022	WBW-zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden De schatting van ons is als volgt:		Totaal
Kievit	Aantal nesten	100	Aantal territoria	8	108
	Uitgebroed	69			
Grutto	Aantal nesten	1	Aantal territoria	7	7
	Uitgebroed	1			
Scholekster	Aantal nesten	2	Aantal territoria	geen	1
	Uitgebroed	0			
Tureluur	Aantal nesten	1	Aantal territoria	4	5
	Uitgebroed	1			
Wulp	Aantal nesten	3	Aantal territoria	5	7
	Uitgebroed	3			
Kleine Plevier	Aantal nesten	2			
	Uitgebroed	2			

4.4 Overzicht resultaten 10 jaar weidevogelbescherming WBW

Aantal gevonden nesten WBW-werkgebied agrarische grond

	Kievit		Grutto		Scholekster		Tureluur		Wulp		Kl. Plevier	
	nest en	uit	nest en	uit	nest en	uit	nest en	uit	nest en	uit	nest en	uit
2023	57	45	7	6	0	0	2	2	5	4		
2022	100	69	1	1	2	0	1	1	3	3	2	2
2021	68	49	3	3	3	2	2	2	1	1		
2020	82	62	4	4	4	4	4	4	2	?		
2019	69	40	5	5	2	1	4	4	3	3		
2018	119	77	2	2	2	2	1	?	1	1		
2017	113	75	0	0	3	3	1	1	1	1		
2016	99	68	1	0	2	2	2	2	1	1		
2015	159	76	2	1	5	3	2	1	0	0		
2014	105	82	3	0	3	2	?	?	1	0		

Aantal territoria Achterbergse Hooilanden

	Kievit territoria	Grutto territoria	Scholekster territoria	Tureluur territoria	Wulp territoria	Anders territoria
2023	9	7	0	2	6	
2022	8	7	0	4	5	
2021	7	6	0	2	8	
2020	11	5	0	2	4	
2019	7	4	0	2	2	
2018	7	7	0	3	2	4 veldl.
2017	9	3	0	3	2	1 veldl.
2016 Sovon	9	15	0	3	4	2 veldl.
2015 sovon	10	12	1	3	4	3 veldl.

Voorzichtige analyse 10 jaar weidevogelaantallen in ons gebied.

Positief is de plotselinge sprong voorwaarts van de Grutto en het gestaag blijven oplopen van het aantal Wulpen. Ook de Tureluur zit in de lift. De oorzaak is de habitat verandering in de Achterbergse Hooilanden. Percelen met (nog) een graszode bleken een prima broedplaats te bieden naast het waterrijke gebied van de AH. De percelen zijn deels agrarisch (met weidevogelpakketen) en deels natuur, nog om te zetten naar nieuwe natuur. Met de juiste maatregelen kan hier een waar weidevogelparadijsje ontstaan zoals bij 4.1. al aangegeven.

Negatief is de daling van het aantal broedparen op gewoon traditioneel /intensief gebruikt agrarische grond. Het aantal broedparen Kieviten is van rond de 80 naar rond de 40 gedaald. Ook de Scholekster is gedaald, van 5 naar nu al 2 jaar op rij geen één. Gelukkig zagen we wel terug in de Achterbergse Hooilanden, zie 6.1. Van de andere soorten zijn er steeds nog 1 of enkele paren op het boerenland tussen de Maatsteeg en de Grift aanwezig.

Er zijn dankzij jaren van weidevogelbescherming gelukkig nog steeds weidevogels in ons gebied. Als de omstandigheden gunstig zijn, kan de populatie zich verder concentreren in en vlak rond de Achterbergse Hooilanden. Op de flanken is het juist andersom. Hier zien we meer drukte en meer predatoren terwijl elders een gunstiger habitat voorhanden is. Bij gelijkblijvende omstandigheden is de kans groot dat ze op de flanken, zeg maar tussen de Laarseberg en de Maatsteeg – Veenweg verdwijnen.

4.5 Resultaten in kaartbeeld van zowel het WBW als ook deels het WBO-gebied en in tabel vorm

Nestlocaties waargenomen:

Wit Kievit
 Blauw Scholekster
 Rood Grutto
 Groen Tureluur
 Bruin Wulp

In beeld is duidelijk de concentratie van weidevogels te zien rond de Achterbergse Hooilanden.

Resultaten WBO 2023 in tabel

	Totaal	Bekend	Uit	Niet uit	% Uit
Kievit	274	261	183	78	70
Grutto	2	2	1	1	50
Tureluur	8	8	7	1	87,5
Scholekster	5	5	1	4	20
Wulp	8	8	3	5	37,5
Totaal	297	284	195	89	
% van bekend resultaat			69 %	31%	

Resultaten WBO en WBW, het hele Binnenveld dus, alleen op agrarische grond.

	WBO	WBW
Kievit	274	57
Grutto	2	7
Tureluur	8	2
Scholekster	5	0
Wulp	8	5
Totaal	297	71

En de Ijsvogel zit er ook.....

ter Maaten^{em}
 FULLSERVICE IN ELEKTROTECHNIEK

- Licht- en krachtinstallaties
- Verlichtingstechniek
- Noodverlichting
- Keuringen en inspecties
- AutoCad (revisie) tekenwerk
- Service en onderhoud

HOGESTEEG 15 • 3911 VT ACHTERBERG
 T. (0317) 62 05 77 • M. (06) 23 25 26 73
 INFO@TMELEKTROTECHNIEK.NL

UNETO VNI SEI ERKENND
 INSTALLATEUR

WWW.TMELEKTROTECHNIEK.NL

**snuffel
 corner**

KERK
 ONDER DAK

LOCATIE HOEKSTEEN, KON. ELISABETHPLANTSOEN 7

LOCATIE UNIEK, NIEUWE VEENENDAALSEWEG 10

VOOR LEUKE TWEDEHANDS KOOPJES!

ELKE ZATERDAG OPEN VAN 9.00 TOT 12.00 UUR

Opbrengst: voor een nieuw dak voor de Cunerakerk

* Telefoon 06-13264987 ** Website www.snuffelcornerrhenen.nl **

Volg ons op Facebook SNUFFELCORNER RHENEN**

4.6 Resultaten per bedrijf

Resultaten vrijwillige weidevogelbescherming 2023														
NAAM BEDRIJF	Adres	perceel	Kievit				Kievit				Scholel	Wulp	Tureluur	Grutto
			Nest	Uit	verl	pred.	2de leg	uit	verl	pred.				
Wilco Versteeg	Vrijweidersweg	hoek Wst-ZMst.					1	1						
Jan B Henken	Nrd Meentsteeg 16A	Middelbw (L) huiskavel	3 1			3 1	1			1				
WUR		Middelb.weg	3	1		2	2	1		1				
Gerrit van de Scheur	Nrd Meentsteeg 10	Ndr meetsteeg					1	1						
G.J.M. van Laar	Maatsteeg 18	naast fietspad Maatsteeg 18-20 thuis achter										1		1
E.J. van Laar	Maatsteeg 16	Friese Steeg voor Friese Steeg achter	1	1			3 2	2 2		1				
E.J van Roekel		Achterbergse hooilanden					1	1						1
G. Roseboom	Weteringsteeg 34a	Achterbergse hooilanden huiskavel	1	1								1	1	
Sjaak van Laar	Achter de lijn	Achterbergse hooilanden	5	5										1
C. van de Westeringh	Cuneraweg 20	Achterbergse hooilanden	1	1										1 2
G.J. Ter Maaten	Veenweg 5	Veenweg/grift (mais)	7	6		1	6	6						
Co van Laar	Rauweveldseweg 1	Veenendaal	3	2		1	4	2		2		1		
H van der Scheur	Cunereaweg 60	Maatsteeg (grift) mais	4	4										
Henk van Laar	Friese Steeg	Achterb, H. pacht SBB												1
T en D van Laar	Hogeweg 25	Weteringsteeg t.o. Maatst 18 mais					2	2						
Wim van de Meijden	Sundertweg 1	Snijdersteeg bij VVA	1	1			1 1	1 1						
Teunis Scheer	Dikkenberg 1	Noordl. Mst.										1		
		totaal zonder SBB Achterb.	30	22	0	8	27	23	0	5		5	2	7

5. Belevenissen in het veld

5.1 Eerste legsel 2023 vastgelegd door wethouder Bert Fintelman

Wat moesten we lang wachten op het eerste kievitseitje van 2023. Eind februari was ik al op zoek want de eerste kuiltjes waren al vroeg gedraaid. Maar toen werd het heel koud met matige vorst en sneeuw. Op 11 maart werd het 1^e landelijk ei gevonden in Hasselt. Het werd letterlijk onder de sneeuw weggeplukt voor controle!

Foto AD

Ons eerste ei werd uiteindelijk gevonden op 18 maart door Noah Ter Maaten en Gijs van de Waardt op een natte maisakker van Gerard en Rebekka ter Maaten aan de Veenweg 5. Wethouder Bert Fintelman vond het een mirakel dat wij op zo'n kaal nat stuk toch zoiets moois hadden ontdekt. Hij kwam maar wat graag kijken en het nest registreren. Rebekka ter Maaten had mooi de gelegenheid om wat meer te vertellen over 'hun' weidevogels en de al jarenlange samenwerking met onze vrijwilligers. Goed dat de wethouder nu ter plekke kon zien en horen hoe zoiets gaat en hoe de legselvergoeding van de gemeente goed terecht komt bij de boeren. Tot slot wat informatie voor de PR en voor op de website van de gemeente en de Rijnpost en gauw naar huis. Brrrr je zult maar kievit zijn.....

<https://www.derijnpost.nl/lokaal/natuur-en-milieu/912219/eerste-kievitseitje-in-rhenen-gevonden>

Foto's dit stukje: Bianca Duits, comm. adv. gemeente Rhenen

Stukje uit de Rijnpost: Baltsende kieviten in de lucht en pronkende mannetjes

Al op deze leeftijd is Noah ter Maaten (16) actief weidevogelaar en trekt ze op met de vrijwilligers van WBW op het land van haar vader. Ze wist dat de kieviten dit jaar al actief waren. Dat merk je aan hun gedrag, baltzen in de lucht en de mannetjes zag je al nestkuiltjes draaien. Wist je trouwens dat ze niet één nestkuiltje draaien, maar wel drie of vijf. Zo hebben de vrouwtjes wat te kiezen.

Op 18 maart was het raak. Noah ging met Gijs, een van de vrijwilligers, langs de nestkuiltjes. De kunst is rustig blijven waarnemen, goed opletten waar het vrouwtje "rondhangt". Dat is het territorium waar het nest ligt. En dan in 'slow motion' naar die plek, geconcentreerd voor je blijven kijken. Alert op kleine aanwijzingen, mini verschillen in ondergrond, en bingo, daar ligt die dan. Het eerste kievitsei van de Gemeente Rhenen 2023.

Helaas was Noah verhinderd voor het fotomoment met de wethouder.

Schoolverplichtingen hé.
Gelukkig kon moeder

Rebekka voor haar in de plaats op de foto. Het nest met nu al twee eieren. Ook zelf trots natuurlijk op de vondst van haar dochter.

5.2 Een nest van de Witte kwikstaart Door Gijs van de Waerdt

Op 31 mei 2023 maakten Gerard en ik een rondje en besloten om op het bouwland achter de tribune van VVA te gaan kijken. Eerder had ik daar na het zaaien 1 kievit waargenomen, dus je weet maar nooit. Nou, we werden niet teleurgesteld: Gerard vond een nestje met 4 eitjes. Bij het verlaten zagen we in totaal 4 kieviten terugkomen, maar van een tweede nest was geen sprake.

Omdat de mening was dat het land van Verwoerd is op de Dwarsweg ben ik daar geweest op 6 juni 2023 om een handtekening te verkrijgen om het land te mogen "bezoeken". Deze vertelde mij echter dat het land van Wim van der Meijden is en niet van hem. Ik ben daarna toch nog maar het land gegaan om het kijken naar een evt. 2^e nest en bemerkte dat de mais Intussen was bespoten. Om reden hiervan heb ik de stokken bij het nest weggehaald en ben nog even over het middengedeelte gelopen, waar Gerard en ik bij ons eerste bezoek dachten dat daar een tweede nest zou kunnen liggen.

Hierbij vloog plotseling op een meter of 6/7 van mij vandaan een witte kwikstaart op.

Nou dacht ik bij mijzelf als die niet van een nest af komt dan weet ik het ook niet meer.

Want als de kwik maar eerder had gezien was hij allang weggevlogen.

En inderdaad na wat speurwerk vond ik het nestje met 1 eitje! Foto: Gijs van de Waerdt

Zo zie je maar weer dat als je goed oplet op opvliegende vogels je soms verrast wordt. Met gevleugelde groet, Gijs van de Waerdt

5.3 Wulpennest in een veldkavel van Teunis Scheer, Groot Dikkenberg 1.

Een stukje van Roelof en Dick van den Berg

Ja, kijk daar gaat ze... bijna verliefd volgen we, Dick en ik de gang van de Wulp in het grasland van Teunis Scheer aan de Middelbuurtseweg. We wisten al n.a.v. eerdere observaties dat er een Wulp in de buurt was, maar waar? We hielden onze adem in en volgden haar gang door het gras. Oeps, verdwenen wat nu?

We bleven even staan en alsof er niets aan de hand was vloog een andere Wulp (het mannetje) gewoon weg. Ja dan weet je het wel, de dame is op het nest gaan zitten en de heer gaat ervandoor omdat hij denkt dat het nu wel veilig is. Na een korte pauze gingen we naar de plek waar de dame voor het laatst was gezien en ja hoor daar kwam ze weer boven het gras uit, slinks en stillertjes wegllopen. Lopen als een kievit zeggen ze, maar de Wulp kan dat nog beter. En dan even rondkijken en bingo een nest met 4 mooie wulpeneieren. Dan gaat het snel, contact met de boer die maar wat blij is met zo'n vondst en ons vraagt om het goed af te zetten want er moet binnenkort nog gemaaid worden. Ondertussen houden we een oogje in het zeil. Bij een laatste controle was dat tot onze grote verrassing wederzijds. Dick had niet verwacht de Wulp aan te treffen maar ze keek hem strak aan! Heel snel een foto en wegwezen natuurlijk.

Foto: Dick van den Berg

Dat 'binnenkort maaien' werd vanwege de nattigheid later en zo ontstond rondom het nest een fiks gewas. Bij diverse bewerkingen bleef het nest gespaard. Vijf dagen na het inkuielen van het gras zagen we de ouders met pullen lopen. Dat is natuurlijk een mooie beloning voor de boer en voor ons maar vooral voor de ouder vogels. Met z'n allen hadden we het gered.

Boer Scheer heeft kort daarna dit stukje gras alsnog gemaaid en ingekuild. Terecht een vergoeding van € 80, = wat de kosten wellicht nog niet eens dekt! Hulde.

Voor zover we ze hebben kunnen volgen zijn ze vertrokken door de singel en daar groot geworden.

Ruim om het nest is het gras al gemaaid en geschud. Ergens in het midden zit de wulp op eieren die bijna uitkomen.

Foto: Roelof de Jong

5.4 Vogelen, van Gert ten Haaft

Ja de eerste Grutto's zijn weer gearriveerd, en bij de weidevogelbeschermers worden laarzen opgepoetst en de verrekijker komt tevoorschijn, zo zijn we dit voorjaar begonnen en vorige week, dus half augustus fietste ik wederom ons rondje....weg Grutto, Tureluur, Wulp, wel veel Kieviten, het is weer klaar voor dit jaar.

Maar nog even zoals het begon

In het voorjaar de startbijeenkomst met de WBO, een goede kennismaking met gemotiveerde collega's uit Ede en Wageningen. Samen zijn we sterk en in de gelegenheid de taken beter te verdelen, ook maakten we de afspraak gezamenlijk naar het Liederbroek in de omgeving van Zwolle te gaan, een geweldige dag met een tocht dwars door de velden, een kakofonie van weidevogelgeluiden, en vele waarnemingen, waaronder het gruttonest met eieren.

Tussendoor half april maakten we onze jaarlijkse weidevogel fietstocht langs de grift, een goede opkomst van IVN leden en een aantal gasten, ook daar de big five gespot

Het veldwerk kenmerkte zich door kou en regen, maar ook positieve zaken, we hopen er volgend jaar weer bij te zijn. Vrgr van ons 3 G-team, Gijs, Gert en Gerard.

5.5 Lekker op de trekker; “Wulpenjong rijdt mee op de trekker van Johan van Laar, Friese Steeg”

Het zal je maar gebeuren, ben je aan het maaien en dan zie je wulpenkuikens rondlopen. Van Laar junior (Friese Steeg) bedacht zich geen moment. Het beschermen van dit stukje natuur zit er al generaties lang in bij de van Laaren. Maar wat te doen? Hij pakte de pullen op en zette ze mooi naast zich neer op de trekker tot het werk klaar was. De pullen konden weer gaan. Bewijs: Kijk maar!

Foto: Johan van Laar

5.6. Een ander geluid van de Kievit door Ad Woudstra

Op de hoek van de Friesesteeg en de Maatsteeg ligt land dat in gebruik is bij Evert Jan van Laar. Het was altijd een nat stuk, maar dit voorjaar is het opgehoogd met grond die vrijkwam bij de natuurontwikkeling in de Achterbergse Hooilanden (Staatsbosbeheer). De pas opgebrachte grond moet nog rijpen, hij is erg hard, met scherpe kluiten. Er was nog niets ingezaaid. Wel zien Hans en ik er een Kievit zitten. Na goed gekeken te hebben waar precies gaan we erop af.

Onder het lopen horen we de bekende roep, maar we hoorden nog wat. Het leek of er een auto langs reed met vuil aan zijn wiel: prrt-prrt-prrt....Maar er was nergens een auto te bekennen!

Het was de Kievit, die met zijn vleugels een ratelend geluid maakte. Blijkbaar om indruk te maken op ons. We hebben het nest gevonden en er stokken voor en achter gezet. Een paar weken later, na het inzaaien stonden ze precies haaks op de richting waarin wij ze hadden gezet. Complimenten voor van Laar, die het nest zo opnieuw gemarkeerd heeft in de richting van de rijen. Het nest is uitgekomen.

Kleine Plevier in het gebied van SBB

6. Ontwikkelingen in het veld

6.1 Achterbergse Hooilanden, nieuwe natuur van SBB Utrecht, in potentie een prachtige parel voor broedvogels.

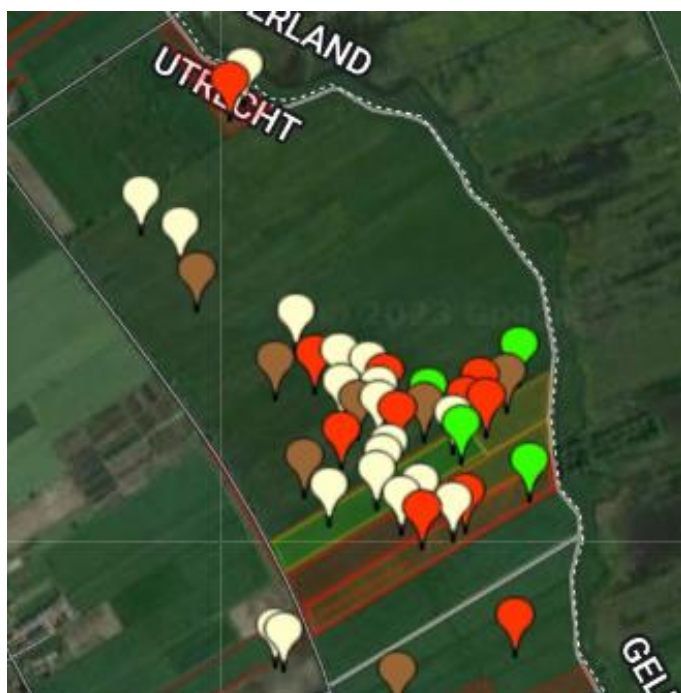
Vorig jaar is deel 1 van de vernieuwing van de natuur in de AH uitgevoerd. Op de website van SBB staat uitgebreid wat er gaat gebeuren en waarom. Ook verschijnen er nieuwsbrieven van SBB over dit natuurherstelwerk. Prima informatie en daarom hier alleen een verwijzing naar hun website: Natuurherstel Binnenveld (staatsbosbeheer.nl)

WBW is al jaren actief in het gebied en monitort met toestemming van het SBB de aantallen weidevogels aldaar. We weten dat op verschillende plekken Grutto's Wulpen en Tureluurs broeden. Ook Kieviten, maar in verhouding t.o.v. het hele Binnenveld daar minder. Voor Kieviten is het ruige gras daar wat te lang. In de tabel: "10 jaar Achterbergse Hooilanden", in hfd. 4.4 staan de waarnemingen in tabelvorm: waarnemingen in 2014 en 2015 door Sovon

en later door ons. NB de cijfers zijn gebaseerd op 2 of 3 keer veldonderzoek op basis van gedrag. Diverse soorten handhaafden zich in de Achterbergse Hooilanden terwijl elders in het Utrechtse Binnenveld deze nagenoeg zijn verdwenen. Bijgaande ballonnen (links) laten de territoria van 2022 zien. Een concentratie van vogels in het midden van het betreffende gebied. Geen wonder dat wij met argusogen de ontwikkelingen volgden. Immers daar waar de vogels zaten werd afgegraven en

komt het water omhoog. Gelukkig werden alle bewerkingen begin maart gestopt. Er werd door SBB Utrecht gelukkig rekening gehouden met het broedseizoen. En toen kwamen ze terug. Alleen niet op hun vaste stek want dat was water geworden, maar wel daar direct omheen. Zie hier de ballonnen die de territoria aangeven van 2023. Je ziet een verschuiving van het midden naar de rand en omheen

Magneet

De aanpassing bleek als een magneet te werken op vogels en niet alleen op weidevogels. Dat is natuurlijk goed nieuws voor alle liefhebbers van vogels. Vooral Kieviten kwamen er massaal naar toe maar ook de andere soorten Scholekster, Grutto en Tureluur. Bijzonder

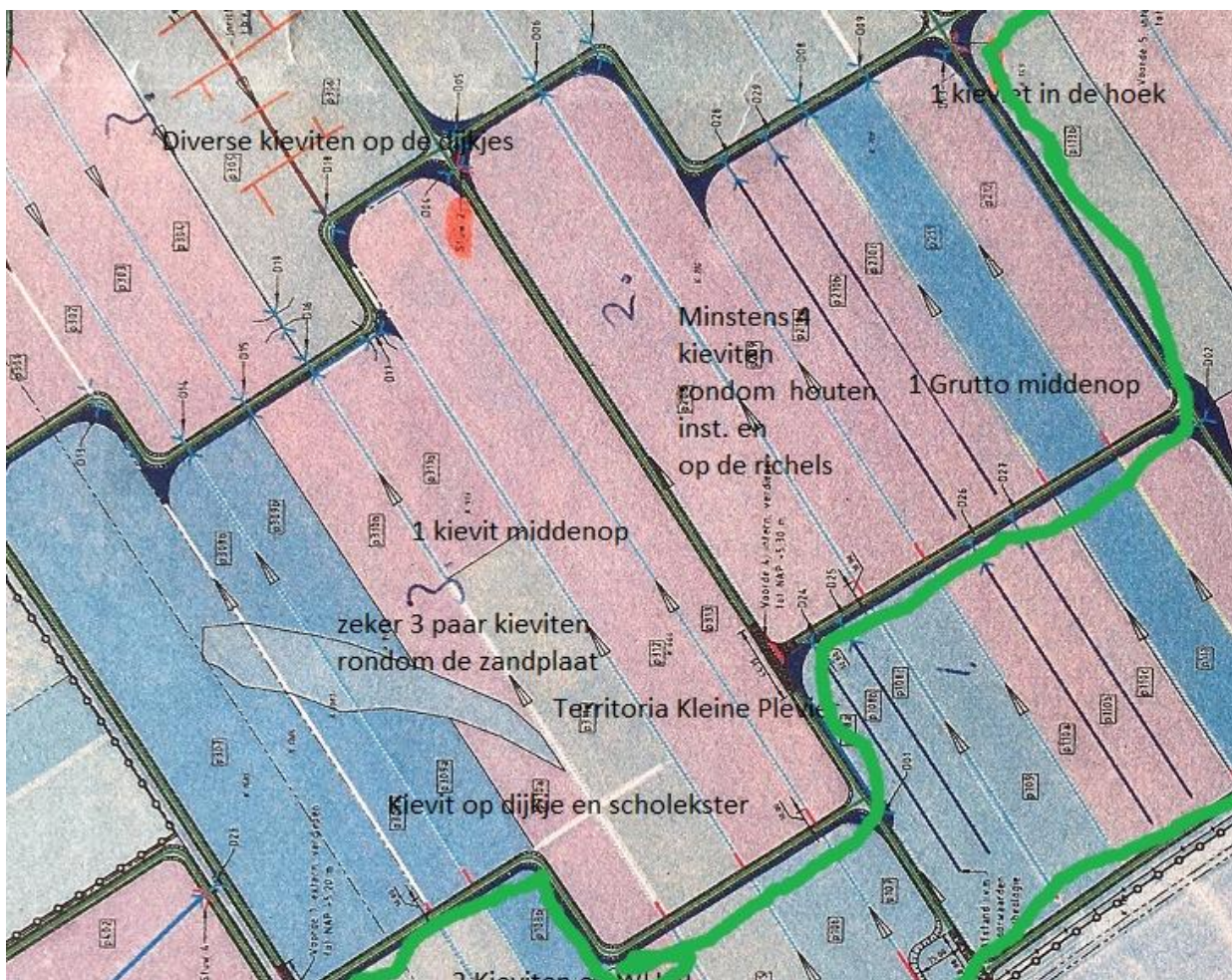

waren ook de nieuwe soorten met nesten zoals van de Kluut en de Kleine Plevier. Kemphanen, Regenwulpen, Tapuit, Lepelaars en zelfs een Purperreiger is gespot. Uiteraard ook de andere al eerder aanwezige soorten zoals de Kwartel en Patrijs, Roodborsttapuit, de Gele- en Witte Kwikstaart en niet te vergeten te Graspieper. Vogelweelde om te koesteren.

Gele Kwikstaart.

Nooit weer!

Maar toen gebeurde het wat niemand wil en wat ook niet weer mag gebeuren. Omdat begin april het waterpeil was gezakt, grepen de vogels hun kans om ook op de natte verlaagde stukken te gaan broeden. De Kieviten trokken naar dit mooi aantrekkelijke land en nestelden deels op de dijkjes en op de wat hogere richeltjes in de afgegraven stukken. De grond aldaar is een micro reliëf met lage vlakken stukken en hogere randen. Als vogelaars weten wij maar al te goed dat het nest dan op de hoogste plek (op het richeltje) wordt gemaakt. Het biedt

een goed uitzicht en zit lekker droog. Op onderstaande schets staan de waarnemingen van 12 april.

Zeker een 10-tal Kieviten en 1 Grutto broedden op de natte stukken. Grutto's pakken vaak een hoge pol. Het totaal aantal nesten is denk ik nog hoger geweest omdat een deel vanaf de plaats van monitoren niet goed zichtbaar was.

En toen ging het mis want de regen kwam en de kwelstroom nam ook toe. De daar toen waargenomen nesten zijn alle onder water komen te staan en verloren geraakt. Van die kievit- en gruttonesten hebben we geen foto's maar wel van een Kluut. Die zat eerst nog hoger dan de andere broedparen. Daarmee is duidelijk is dat geen van die broedparen het heeft gered. Deze Kluut blijft twijfelachtig, er zijn Kluten met jongen gezien of dat deze waren?

Foto 11 mei.
De Kluut naast de
zandplaat nog net
droog op een richel.

Foto 12 mei

De Kluut nog net boven water
maar of de eieren warm blijven is de
vraag.

Goed gesprek SBB, dit nooit weer en wel kleinschalige maatregelen.

Natuurlijk wil niemand dit weer. Sterker het mag ook niet weer gebeuren op basis van de wet Natuurbescherming artikel 3.1. Dit jaar is deel 2 van het natuurherstelplan uitgevoerd en zijn alle Achterbergse Hooilanden erin opgenomen. Dat betekent dat broedvogels nog meer op zoek moeten naar kleine verhogingen in het landschap want het andere is er niet meer. Daar waar ze dit jaar nog rondom het natte deel zaten is nu ook aangepast: natter en lager. Willen we onze broedvogels beschermen (en dat moeten we) dan moet het anders dan dit jaar. Hoe dan? We spraken met SBB.

Het natuurlijke hoofddoel in De Achterbergse Hooilanden is botanisch maar zo verzekerde SBB ons, de weidevogels zijn ook meer dan welkom. Dit voorjaar ging het fout omdat het instellen van de waterhuishouding (nog) niet goed was. Het beheren van de kwelstromen, doorstroming en regenwater moet beter. Beweegbare stuwen zijn daarvoor het instrument en die waren in eerste instantie te hoog aangelegd. Het doel is een zo vlak en constant mogelijk waterpeil te creëren zodat bij opkomend water dit water afgevoerd wordt en de nesten niet weer overstroomd. We hebben SBB gevraagd om piekmomenten zoveel mogelijk af te vlakken. Met de boswachter en beheerder zullen we hier samen volgend jaar op toezien en op tijd anticiperen.

Daarnaast hebben we gesproken over mogelijke soortgerichte aanvullingen voor verschillende soorten vogels. We spraken over verschillende kleinschalige maatregelen (scholekster verhogingen, schelpenbankje, oeverwaluwand) die gemakkelijk te realiseren zijn. Als WBW juichen we dit toe om samen op te pakken met anderen zoals WBO, ANV, IVN vogelwerkgroepen.

Als we met z'n allen hier de schouders onder zetten kan er een fantastisch botanisch gebied én een prachtig broedvogelgebied ontstaan.

Hiernaast, rechts een foto van een Gruttonest in een pol biezén. Het water staat ernaast, de Grutto blijft droog zitten mits het water niet omhoog komt.

Hieronder een scholekster nestpaal met nest. Wellicht volgend jaar ook in ons gebied te zien.

Foto: Roelof de Jong

Foto, internet, vogelwacht Balk

6.2 Van knipselbosje naar potentieel weidevogelgebied.

Het zogenaamde “knipselbosje”, schuin achter Boerderij De Rimboe tussen de Veenweg en de Grift (blauwe pijl), is eigenlijk een beetje raar in het zo open gebied van het Binnenveld. Het maakt deel uit van het gebied dat we ook wel de Goede Troost noemen. Het loopt in het noorden tot aan het bedrijf van Gerard ter Maten. Hoewel de hele Goede Troost qua ligging en waterhuishouding een uitstekende biotoop biedt voor weidevogels broeden ze alleen op de maispercelen van Gerard. Dat zou ook wel eens te maken kunnen hebben met het knipselbosje. Weidevogels houden niet van bomen en bosjes, ze willen open land. Daarnaast is het bosje een uitvalsbasis voor zowel grond- als luchtpredatoren. Logisch dat vanuit weidevogelperspectief het bosje ongunstig is.

In het adviesrapport "Agrarisch natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld" verschenen in april 2020 (opdrachtgeven ANV Het Binnenveld) was één van de aanbevelingen (mijn woorden): “Maak van het knipselbosje een weidevogelparadijsje”. Er staat o.a. het volgende geschreven.

Ook het natte bosje, dat zich hier spontaan heeft ontwikkeld, zou weggehaald moeten worden. De bomen van het bosje weghalen en beheer als plas-dras zou een optie kunnen zijn, waardoor de potentie van het gebied zeker zal toenemen. Als de bomen zouden worden verwijderd, dan heeft het gebied ‘op papier’ dezelfde potentie als Maatsteeg Zuid of Kooiweg/ Werftweg. Als de bomen niet verwijderd kunnen worden, heeft het inzetten van randenbeheer voor de weidevogels weinig zin en is het in zekere zin weggegooid geld. Met de grondeigenaren van het bosje en het Waterschap in gesprek gaan over de bomen is dus een eerste stap die gezet moet worden.

Twee foto's van de situatie voorjaar 2022
Foto's Roelof de Jong.

Ondertussen, eind 2023, is één en ander in werking gezet, gesprekken gevoerd en plannen gemaakt. Omdat o.a. ook het verwijderen van het bosje elders gecompenseerd moet worden duurt zo'n project een aantal jaren. Met o.a. veel inzet van Dirk Jan Bleijerveld, veldcoördinator "Boerennatuur Utrecht Oost -" is het nu 'rond' en is een eerste stap qua uitvoering ook gezet. Een deel van de houtopslag is al gekapt.

In het plan is geen sprake meer van een plas-dras situatie maar van een natuurvriendelijke oever aan weerszijden van de sloot over een grotere lengte. Samen met weidevogelbeheer is dat misschien ook nog wel een betere invulling. Plas-Dras is er volop aan de andere kant van de Grift.

Samengevat wordt een stukje natuur omgezet in nieuwe natuur wat past bij het gebied. Op kleine schaal, en met als doel het van oudsher ook zo bekende weidevogelgebied te ondersteunen.

De eerste boompjes zijn gezaagd. Als het weer (draagdracht grond) het toelaat is het werk voorjaar 2024 klaar.

Foto, nov. 2023. Roelof de Jong.

Greenvalley

HEALTH PRODUCTS

**ONZE MISSIE:
BLIJE
GEZONDE
PAARDEN**

- Zomereczeem ?
- Huidaandoeningen ?
- Verstoorde vertering ?

Contact ons voor advies !

www.greenvalleyhealthproducts.nl

7. Samenwerking

Als WBW hebben we veel contacten met diverse partijen. Een korte opsomming:

- ANV Het Binnenveld; overleg behoud weidevogels en uitbetaling legselvergoedingen
- SBB Utrecht; overleg beheer Achterbergse Hooilanden en zoekvergunning/monitoren
- LEU; regionaal overkoepelend orgaan van vrijwilligers, faciliteren ons met materialen
- IVN Veenendaal-Utrecht; daar zijn we een werkgroep van, ondersteunen financieel
- LTO Gelderse Vallei, overleg met boeren
- Boerennatuur Utrecht Oost, (voorheen coll. Utrecht Oost); weidevogelpakketten
- WBE; wildbeheereenheid, overleg afschot predatoren
- Gemeente Rhenen; overleg ontwikkelingen zoekgebied, legselvergoedingen
- Sponsors; m.n. ondernemers in Achterberg
- WBO; onze collega's in Gelderland (Ede en Wageningen)

Samenwerking met WBO

In 2023 hebben in het kader van onze nauwere samenwerking met WBO diverse activiteiten plaatsgevonden. Overleggen bij de mensen thuis, deelname aan de kerngroep vergaderingen van WBO en over en weer elkaars start- en afsluitvergaderingen bezocht. Een mooie actie was de gezamenlijke excursie naar Lierderbroek, bij Zwolle. Een bijzondere, inspirerende excursie verzorgd door twee weidevogelboeren aldaar. Wat een enthousiasme en wat een resultaten. Tijdens de rondwandeling vonden we o.a. nog 2 nesten van de Grutto. Scholeksters broeden daar op palen. Daar gaan we ook mee aan de slag. Zie ook hoofdstuk 6.2, een stukje hierover van Henk Folkerts van WBO.

Voor wat betreft onze samenwerking hebben we besloten om dat op het huidige niveau te handhaven. We informeren elkaar, kunnen gezamenlijke activiteiten doen, wisselen gegevens uit, etc. We zijn dit jaar echt naar elkaar gegroeid, hebben elkaar beter leren kennen en waarderen. We hebben dezelfde doelen en nagenoeg dezelfde werkwijze. Naar buiten toe willen we wel als één gezamenlijke groep weidevogelbeschermers optreden. Geen Utrechtse of Gelderse vogels, maar weidevogels van het Binnenveld. We snappen ook beter waar verschillen liggen en dat maakt dat we nu (nog) niet één organisatie worden. Verschillen zitten m.n. in onze stakeholders (lijst boven --- Utrechtse organisatie) en in de huidige organisatievorm van onze groepen. Je zou kunnen zeggen dat we een plezierige LAT-relatie hebben gekregen en die willen we koesteren.

In samenwerking met het IVN Veenendaal-Rhenen organiseren we jaarlijks twee excursies. Dit jaar één extra voor gemeenteleden van de Ontmoetingskerk te Rhenen.

Belangstelling voor een excursie?

**Bellen mag, tel.nr.
06 13269280**

Foto; deelnemer exc.

Voor al uw maatwerk!
Houtbouw, Tuinhout
en Haardhout.
www.houthandelbullinga.nl

Wij werken met duurzame,
kwalitatief hoogwaardige materialen!

Tweewielers MEIJER

**ATB'S
TE HUUR!**

Inclusief helm
en MTB_vignet.

Tweewielers Meijer
Cuneraweg 227 ACHTERBERG
info@tweewielersmeijer.nl - 0317-612851

Cuneraweg 129
3911 RG Achterberg
Tel. 0317 - 612039
Fax. 0317 - 612650
Gsm. 06 - 55767707
www.loonbedrijfrouw.nl
info@loonbedrijfrouw.nl

JAN RAUW & Zn. B.V.
AGRARISCH LOON- EN GRONDVERZETBEDRIJF

NOK

- AGRARISCH LOONWERK
- VERHUUR VAN GRONDVERZET MACHINES
- GRONDVERZETWERKZAAMHEDEN
- GEWASVERZORGING
- MESTDISTRIBUTIE

8. Verrekijken

Het instrument dat weidevogelaars gebruiken is een verrekijker. Wat is er aan de overkant aan de hand? Je kunt ook zeggen verder-kijken of in de verte of elders kijken. Waarom zouden we dat dan alleen in het eigen veld doen? Wat gebeurt er elders met boeren en weidevogels, welke mogelijkheden zijn er? Hoe pakken andere weidevogelbeschermgroepen het aan? Landelijk is er veel gaande en diverse websites en platforms geven allerlei informatie. In dit hoofdstuk lichten we er drie uit. Nee, wat er staat is niet meteen toepasbaar bij ons. Zo is het ook niet bedoeld. Enkel “verder-kijken”, wat elders gebeurt. Maar wie weet, levert het wel inspiratie voor nieuwe ideeën bij ons.

8.1 Lierderbroek

Dit jaar gingen we als kennismakingsronde met onze collega's van WBO naar Lierderbroek. Een plek waar ik eerder was met boeren uit Achterberg. Hoe is het de weidevogelbeschermers daar vergaan? Onderstaand stuk verschijnt op de nieuwe website van het ANV en is geschreven door Henk Folkerts van WBO.

Sinds 2022 werken WBO en WBW intensief samen, onder andere bij afstemming beleid, opleiding van nieuwe vrijwilligers, afstemming van werkwijzen en communicatie, uitwisseling van (veld)ervaringen, uitwisseling van resultaten en tot slot het samen leren. In dat kader hebben we op 29 april een gezamenlijke excursie georganiseerd naar Het Lierderbroek in Overijssel. Hier heeft een groep boeren een deel van hun grond (ca. 10%) ingericht als weidevogelgebied (80 ha) en ondergebracht in een BV waarvan de boeren aandeelhouder zijn.

Ze hebben hierbij o.a. de volgende *keuzes* gemaakt: behoud open gebied, beheer door boeren en burgers, koppeling aan een Agrarische Natuur Vereniging en vooral ook geen bestaande natuur (weidevogels) opofferen voor nieuwe/andere natuur.

Bij het *beheer* staan o.a. een reglement, een kwaliteitshandboek, goed waterbeheer, samenwerking met vrijwilligers, bestrijden van ruigtes (openheid!), eigen kennisopbouw en het beperken van predatie (max. 20%) centraal.

Enkele *leerpunten* van ons bezoek: Op 70 tot 80 ha is al heel veel mogelijk. Alle stakeholders betrekken en bij laten dragen. Politiek is belangrijk en moet het willen uitdragen. Beheer door boeren werkt prima (flexibel, kennen het gebied, kunnen snel ingrijpen bij problemen). Een actief predatiebeheer. En tot slot: wat doen we samen (in de BV) en waarin is ieder vrij (bijv. afzet).

Foto's; Henk Folkerts

8.2 Kruidenrijk grasland

In het vakblad Nieuwe Oogst uitgave van 7 oktober 2023 stond een artikel over 1480 melkveehouders die kruidenrijk grasland in hun bouwplan hebben toegepast. Dat is toch een niet gering aantal. Wat als in het Binnenveld hier ook mee kan worden gewerkt? Een mooie uitdaging voor de Gebiedscoöperatie het Binnenveld. Op deze plaats het stuk uit het vakblad integraal overgenomen.

Uit vakblad Nieuwe Oogst 07-10-2023

Door heel het land experimenteerden 1.480 melkveehouders de afgelopen drie jaar met kruidenrijk grasland. Van deze groep melkveehouders gaf 97 procent aan dat de melkproductie gelijk bleef of steeg. Bovendien zorgde een kunstmestbesparing voor 3 miljoen kilo minder kooldioxide-uitstoot per jaar.

© Bert Hartman

Ook zag 77 procent van de melkveehouders meer insecten op hun kruidenrijke weilanden. 74 procent wil na het experiment dan ook meer kruidenrijk grasland. Dat blijkt uit een enquête onder deelnemers van de campagne 1001ha Kruidenrijk Grasland. Urgenda en LTO Nederland, de organisaties achter de campagne, vragen aan alle overheden om meer werk te maken van deze integrale oplossing voor klimaat en biodiversiteit.

Kruidenrijk grasland is volgens de initiatiefnemers beter voor het klimaat, de bodem, de koe en biodiversiteit dan het gangbare Engelse raaigras. De klavers in het kruidenrijke mengsel binden stikstof waardoor de boer geen stikstofkunstmest hoeft aan te voeren. Voor boeren betekent het echter wel een andere manier van werken en een hogere prijs voor het zaaigoed.

In oktober 2020 sloegen LTO Nederland en Urgenda de handen ineen en startten een crowdfunding voor de campagne 1001ha Kruidenrijk Grasland. Melkveehouders konden fikse korting op kruidenrijke grasmengsels krijgen waardoor de prijs dicht tegen die van Engels raaigras kwam te liggen.

Experimenteren met kruidenrijk grasland werd hierdoor heel laagdrempelig. Bovendien kregen boeren er gratis begeleiding bij. Inmiddels loopt de campagne drie jaar, deden al 1480 melkveehouders mee, waarvan 180 biologische ondernemers. Mede dank zij deze crowdfunding is er al ruim 4.500 hectare grasland ingezaaid, met bijdragen van LNV, provincies, burgers en bedrijven.

Besparing 154 euro per hectare

Uit een onderzoek van het Louis Bolk Instituut bleek dat de opbrengst van productief kruidenrijk grasland hoger is dan van Engels raaigras, en dat een melkveehouder gemiddeld 154 euro per hectare per jaar kan besparen door kruidenrijk grasland te implementeren. Toch willen veel boeren dit eerst zelf ervaren voordat ze omschakelen naar kruidenrijke weilanden. Overal is de grond tenslotte net weer anders en gras wordt vaak voor meerdere jaren gezaaid. De campagne 1001ha maakt dit mogelijk door iedere boer voor maximaal 3 hectare per jaar een flinke korting te geven.

Beter voor de biodiversiteit

Wageningen Universiteit liet eerder al in onderzoek zien dat er 47 procent meer insecten werden aangetroffen op kruidenrijke percelen dan op kruidenarme percelen. De deelnemers van 1001ha bevestigden dit. Van de ondervraagden ziet 37 procent 'ietsje meer' en 40 procent 'veel meer' insecten op de kruidenrijke percelen. Een vijfde van de boeren neemt ook meer weidevogels waar.

Volgens vogelkenners zou door extensiever beheer de kans groter worden dat meer vogels ook gaan broeden op de kruidenrijke graslanden. Onderzoekers verwachten dat de boeren waarschijnlijk in de winter meer weidevogels zullen gaan zien.

Tot zover het artikel uit Nieuwe Oogst

Een enkele aanvulling op dit artikel.

We zagen dit jaar hoe klimaat een rol speelt op de groei van onze voedergewassen. Een groot voordeel van kruidenrijk grasland is ook dat de beworteling van zowel de kruiden als het gras dieper gaat dan bij enkelvoudig grasland. Onderzoekresultaten bevestigen dit. Een extra plus zeker voor de hogere percelen in het Binnenveld.

8.3 Friesland, Aldeboarn

Dit jaar was ik te gast bij de Fûgelwacht Akkrum-Aldeboarn. Akkrum, dat is waar ik geboren ben en tot mijn 16^e op onze boerderij bij de watertoren bij Nes woonde. Mijn geboortegrond dus.

De excursie onder leiding van Jan Peenstra verliep geweldig. We gingen met de veewagen de polder in, 'mijn' polder waar ik vroeger als jongen kievitseieren zocht, 'mijn' polder waarin ook de percelen van mijn vader lagen.

Foto's: Roelof de Jong.

Eerlijk, het was een feest van herkenning en ook een feest omdat juist in deze polder sterke nieuwe plannen worden gesmeed t.b.v. de weidevogels. Onderstaand stuk is overgenomen uit De veldpost van 3 nov. 2023. Ik plaats er wat eigen foto's bij van de excursie dit voorjaar. **De boeren uit het gebied Aldeboarn en De Deelen hebben afgelopen week aan overheden hun ideeën voor Aanvalsplan Grutto gepresenteerd door middel van een gebiedsofferte. Perspectief voor de boeren vormt binnen het proces een cruciaal element.**

Het gebied Aldeboarn/ De Deelen (ADD) ligt tussen het Friese Drachten, Grou en Akkrum en wordt aangemerkt als kansrijk Aanvalsplan Grutto-gebied. De totale oppervlakte is ongeveer 2.800 hectare, waarvan ruim 1.000 hectare in belangrijke mate op weidevogels kan worden afgestemd. Een kleine 30

boeren uit het gebied hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de gebiedsofferte. De ambities voor Aanvalsplan Grutto worden binnen het gebiedsproces in ADD gezamenlijk opgepakt met uitdaging voor het Veenweideprogramma 2021-2030 en het NPLG.

Doelen

De doelen van de boeren in het gebied zijn een vitaal en robuust weidevogelgebied, voldoende financiële ondersteuning zodat boeren een goede boterham kunnen blijven verdienen, ook met aangepaste bedrijfsvoering en invulling geven andere gebiedsdoelen uit het Veenweideprogramma en NPLG. Om die doelen te bereiken stellen de boeren maatregelen voor die zijn opgesplitst in directe ondersteuning voor beheer op boerenbedrijven en gebiedsondersteuning. Denk daarbij aan langjarige beheercontracten en flexibiliteit qua type mest boor beheer op boerenbedrijven en predatie-, sloot-, en kantenbeheer voor het gebied.

Nestje van de Tureluur

Voorjaar 2024

De provincie Fryslân heeft de kosten die zijn verbonden aan de gebiedsofferte integraal opgenomen in het zogenoemde Maatregelpakket binnen het Fries Programma Landelijk Gebied. Het maatregelpakket is een concreet voorstel (incl. begroting) van de provincie aan het Rijk voor de realisatie van gestelde doelen. Het ministerie van LNV liet tijdens de presentatie van de gebiedsofferte weten te waarderen hoe men de uitdaging oppakt doormiddel van de gebiedsofferte. Maar het ministerie kan op dit moment, met een demissionair kabinet, geen zekerheden bieden. Voorjaar 2024, zo is het streven, wordt hierover meer bekend.

Trekker Aanvalsplan

De initiatiefgroep van het Aanvalsplan Grutto volgt de ontwikkelingen in ADD nauwlettend. Oud-minister Pieter Winsemius, trekker van het Aanvalsplan, werd tijdens de bijeenkomst door zijn mede-initiatiefnemers verrast met een bronzen grutto voor zijn onvolprezen enthousiasme en energie. In zijn dankwoord benadrukte hij het belang van 'voorlopersgebied' ADD en de gebiedsofferte voor andere weidevogelgebieden, om in mee te kijken en van te leren.

8. Financiën

Vergoedingen gespaarde nesten

Dit jaar hadden we nog maar 45 nesten van de Kievit op agrarisch land. Daarnaast 14 nesten van andere weidevogels zg. rode lijst soorten zoals de Grutto en Tureluur. Op grond daarvan hebben we besloten de legselvergoeding van de gemeente Rhenen als volgt te verdelen:

Uitgekomen nesten Kievit: €45,=

Alle andere nesten (rode lijst soorten) €80,=

De uitbetaling loopt via de Agrarische natuurvereniging (ANV) Het Binnenveld.

De werkgroep WBW is de gemeente Rhenen zeer erkentelijk voor de huidige vergoedingen en de ANV voor de uitbetalingen.

Het IVN Veenendaal-Rhenen

Onze werkgroep is één van de werkgroepen van het IVN Veenendaal-Rhenen. We maken gebruik van de Groenhof en we kunnen voor onze activiteiten gebruik maken van een budget. Het budget van het IVN is bedoeld voor de vrijwilligers en voor activiteiten ten behoeve van dat vrijwilligerswerk. Denk daarbij aan PR werk, materiaal voor educatie, excursies, avonden van overleg, het jaarverslag etc.

Sponsors

Erg blij zijn we met onze sponsors uit Achterberg en Rhenen. Zij adverteren in dit jaarverslag. Met de bijdragen van de sponsors kunnen we maatregelen realiseren in het veld zoals een bijdrage aan plas-dras, het knipselbosje of scholeksterpalen. Voor 2024 kloppen we weer bij hen aan voor een bijdrage. *Ben jij ondernemer of gewoon iemand met een warm hart voor de weidevogels en nog geen sponsor? Meld je dan aan bij ons.*

rdcjon@planet.nl

**Mechanisatie- en Automobiëlbedrijf
Gaasenbeek en ZN Landbouwmechanisatie G**

Achterbergsestraatweg 205 3911CS Rhenen

Telefoon: **0317-612391**

Fax: **0317-612391**

tractoren

landbouwwerktuigen

ijzerwaren

Tuin en Parkmachines

WASSEN

DROGEN

VRIEZEN

INBOUW

VAATWASSEN

KOELEN

AUDIO

VIDEO

Van Oort elektronika

WITGOED, REPARATIE EN VERKOOP

Cuneraweg 246 - 3911 RS Rhenen
0317-615689 - info@vanoortelektronika.nl

www.vanoortelektronika.nl

BROOD- EN BANKETBAKKERIJ

HUIBERS

◆ AMBACHTELIJK ◆

06 393 77 023
0317 356 207

Cuneraweg 94
3911 RN Achterberg

bakkerijhuibers.nl
info@bakkerijhuibers.nl

De vrijwillige Weidevogelbeschermgroep Binnenveld West is onderstaande sponsoren veel dank verschuldigd. Met jullie bijdragen zijn we in staat dit jaarverslag te maken en diverse andere activiteiten uit te voeren.

Sponsoren Vrijwillige Weidevogelbescherming Binnenveld West met een advertentie in dit jaarverslag.

Fa G Gaasenbeek & zn	Mechanisatie en automobielbedrijf	Achterbergsestrw 205 Achterberg
van Lienden&Kooistra	Accountants, belastingen	Achterbergsestraat 179
Mol	Voegwerk en renovatie	Schoneveld 13 Achterberg
De Wildernis	Tuincentrum	Weteringsteeg 12 Achterberg
PLUS-Duijzer Achterberg	Supermarkt	Schoneveld 35 Achterberg
Ter Maaten	Fullservice en elektrotechniek	Hogesteeg 15 Achterberg
R de Bruin	Tandarts	Nieuwe Veenendaalseweg 6 Rhenen
Snuffelcorner Rhenen	Tweedehand handelonderneming	Meerdere adressen Rhenen
Bullinga timmerwerken	Houthandel/tuinhuisjes	Grebbedijk 26 Wageningen
Vleesboerderij "Het Binnenveld"	Vleesboerderij	Zuidelijke Meentsteeg 9 Rhenen
Greenvalley	Veevoederadditieven	Agrobusinesspark 32 Wageningen
GroenProject	Hoveniersbedrijf	Boslandweg 32 Rhenen
Jan Rauw en zonen BV	Agrarisch loonbedrijf	Cuneraweg 129 Achterberg
Fa. Smits	Aannemersbedrijf	Cuneraweg 114 Achterberg
Korpershoek	Elektronika	Cuneraweg 173a Achterberg
Arjan Huibers	Brood- en banketbakkerij	Cuneraweg 94 Achterberg
Van Oort	Elektronika	Cuneraweg 246, Rhenen
Hendrik Meijer	Tweewielers Meijer	Cuneraweg 227 Achterberg

en diverse andere sponsoren waaronder

Unifarm, WUR Wageningen
Bayer Crop Science - Monsanto Holland B.V.
Wageningen

Dit jaarverslag wordt bezorgd bij:

- alle boeren WBW
- alle vrijwilligers WBW
- een aantal adressen in het gebied
- alle sponsoren van dit jaarverslag
- Gemeente Rhenen
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)
- ANV Het Binnenveld/ WBO
- IVN Veenendaal-Rhenen

SUPER BEDANKT

Het verslag is ook digitaal beschikbaar via www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen en www.inhetbinnenveld.nl

Iedereen die graag een (extra) exemplaar van dit jaarverslag wil ontvangen kan dit aanvragen bij de coördinator van WBW. Roelof de Jong, email; rtdejong@planet.nl

Verantwoording foto's: De meeste foto's (tenzij anders vermeld) zijn van de hand van Peter Pfeifer, Rhenen

Veel dank zijn we weer verschuldigd aan onze “hoffotograaf” **Peter Pfeifer**. Alle foto's zonder nadere aanduiding zijn door Peter gemaakt. Hierbij nog zo'n fraaie opname van de Wulp.

Groen **P**roject

H O V E N I E R S

Boslandweg 32,
3911 VE Rhenen
M. 06-55767706
E.

groenprojecthoveniers@gmail.com

Welkom bij PLUS Duijzer Achterberg

Adres en contact

Schoneveld 35
3911 XR Rhenen
0317-619991

Voor al uw dagelijkse boodschappen